

Міністерство освіти і науки України

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Факультет іноземної філології

Історичний факультет

СХОДОЗНАВСТВО. АКТУАЛЬНІСТЬ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Тези доповідей

II Міжнародної науково-методичної конференції

19 березня 2021 р.

Харків – 2021

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

Укладачі: Н.В. Руда, Л.М. Ямпольська

Організаційний комітет конференції:

Ю.Д. Бойчук – ректор, доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України (Україна)
С.В. Бережна – проректор з наукової, інноваційної і міжнародної діяльності доктор історичних наук, професор(Україна)
Д-р Кемаль Учунджу, професор, Чорноморський технічний університет (Туреччина)
Н.В. Руда – завідувач кафедри східних мов, кандидат філологічних наук, доцент (Україна)
Л.М. Ямпольська – доцент кафедри всесвітньої історії, кандидат історичних наук, доцент (Україна)
І.А. Скразловська – доцент кафедри східних мов (Україна)
Д-р Алібекіроглу Сертан - викладач кафедри турецької мови і літератури у Газіантепському університеті (Туреччина), запрошений викладач кафедри східних мов ХНПУ імені Г.С. Сковороди

Сходознавство. Актуальність та перспективи. Тези доповідей II Міжнародної науково-методичної конференції, 19 березня 2021 р. – Х.: ХНПУ імені Г.С. Сковороди, 2021. – 206 с.

Затверджено редакційно-видавничою радою Харківського-національного
педагогічного університету імені Г.С. Сковороди
протокол № 3 від 07.04.2021

До збірника увійшли тези доповідей II Всеукраїнської науково-методичної конференції «Сходознавство. Актуальність та перспективи», присвячені проблемам східної філології, освіти та виховання, методики навчання сходознавчих дисциплін, перекладу, міжкультурної комунікації, літературознавства, історії, економіки, політики, соціуму країн Сходу. Розраховано на наукових працівників, викладачів, аспірантів, студентів філологічних та історичних спеціальностей.

Видано за рахунок укладачів

УДК 81'243
ББК 81.2
С91

ЗМІСТ

СХІДНА ЛІНГВІСТИКА

Агєєва М.М., Радченко К.М. Загадкові назви Каспійського моря.....	7
Басам Санатуллах. Історична довідка про фарсі-дарі.....	8
Богдан А.А. Концепція «ребенок, сын» в китайських ідіомах чэньюй.....	11
Водолажський Д.О. Розкриття концепції «мужність» у китайських іменах.....	12
Гришина Б. М. Засоби вираження експресії в китайській мові за допомогою службових слів.....	14
Гуцуляк К.С. Сучасний сленг в китайській мові. Англіцизм, напівкалька та переклад.....	15
Дмитренко А. А. Продуктивні словообразовательні моделі китайського мови на матеріалі названий фруктів і овочів.....	16
Долгополова Д. С. Інтернет-сленг в китайській мові.....	18
Донченко М.О. Концепт «краса» у мовній картині світу Китаю.....	19
Завгородня О.С. Концептоутворюючий аспект жіночих імен в перській мові.....	21
Ільницька М.Б. Поле семантичної реалізації колоративної лексики: пряме/переносне та конкретне/абстрактне.....	24
Кім О.В. Актуальність вивчення лексики мобільних застосунків у китайській мові.....	26
Коляда А.В. Синтаксичні особливості драматургії Лао Ше.....	27
Куліш М.О. Особливості вживання означень у п'єсі “Чайна” (茶馆).....	30
Макітренко К.О. Особливості сучасного китайського мовного етикету.....	32
Помілійко В.О. Сленг як невід’ємна частина сучасної китайської мови.....	34
Протопопова Є.П. Інверсія додатку у текстах публіцистичного стилю.....	35
Романченко А.С. Художні засоби створення сумного настрою в книзі 几米 “寂寞上场了”.....	37
Руда Н.В. Частотність безсполучникових багатокомпонентних складних речень у сучасній китайській літературній мові.....	39
Самойлова С.А. Словотворчі морфеми в назвах прикрас в китайській мові.....	40
Саніна Г.В. Ієрогліфічна парадигма японського письма: походження та перспективи щодо сучасних соціокультурних процесів.....	41
Светличная А.Ф. Особенности образования названий китайских блюд.....	44
Сусленко А.М. Труднощі перекладу колірних виразів в англійській та перській мовах: культурне порівняння.....	46
Толмачова К.М. Феномен перемикування кодів у контексті мовної ситуації в Марокко.....	48
Федорченко А.А. Графемы со значением «оружие» в современных иероглифах.....	51
Хижа І.П. Лексичні засоби створення портрета головного героя в оповіданні Мо Яня «Геній»	53
Шапаренко Е.Е. Історія вивчення стилістики у китайському мовознавстві	55

ЛІТЕРАТУРА КРАЇН СХОДУ

Быкова И.А., Пелехата К. Проблема одиночества в творчестве Кобо Абэ.....	57
Долженко А.О. Концепт любові у віршах Сюй Чжімо.....	58
Жукова М.О. Образ місяця в українській та китайській поезії.....	60
Кравчук К. Лі Бо та особлива мова його віршів.....	62
Криворучко С.К. Страх смерті в оповіданні Ді Ань «Коли ж моя черга?».....	63
Сасыкулова Ч.Т. Поэзия С. Эралиева как представителя послевоенной киргизской литературы.....	64
Смілянська О.О. Український та китайський літературний постмодернізм.....	67

КОНЦЕПЦИЯ «РЕБЁНОК, СЫН» В КИТАЙСКИХ ИДИОМАХ ЧЭНЬЮЙ

Богдан Александра Александровна, студентка 2 курса

Харьковский национальный педагогический университет им. Г.С. Сковороды

Научный руководитель: С.С. Науменко

Известно, что в каждой культуре фразеология является одним из самых важных лингвистических наследий, отражающих традиции, обычаи, социальные проблемы и культуру народа. В китайском языке есть несколько видов фразеологизмов, но самым известным является чэньюй.

Чэньюй (成语 chéngyǔ) – устойчивое фразеологическое выражение, имеющее переносный смысл и построенное по нормам древнекитайского языка. Для расшифровки их значения требуется не только перевод на современный китайский язык, но и дополнительные смысловые пояснения. Для того, чтобы узнать значения чэньюй, можно обратиться к специальным словарям, где приведены не только они, но и первоисточники этих идиом. Если человек знает хотя бы самые распространённые идиомы, то это является одним из веских показателей его образованности. Всего насчитывается около 50.000 чэньюй, из них 3000 являются самыми употребляемыми [1].

Цель - рассмотреть концепт «ребёнок, сын» в чэньюй. Начнём с выражений, имеющих в себе непосредственно иероглиф 子 (zǐ – ребёнок).

杀彘教子(shā zhì jiào zǐ) – убить свинью в качестве урока для ребёнка (родители должны обучать ребёнка посредством примеров).

画荻教子(huà dí jiào zǐ) - писать на песке камышом, обучая сына (не безразличие матери к образованию своих детей).

望子成龙(wàng zǐ chéng long) – ожидать, что твой сын станет драконом (возлагать большие надежды на своего ребёнка, его таланты и способности).

Интересным фактом является то, что в древнекитайской философии образ дракона являлся символом мужского начала. Исходя из этого иероглиф с данным значением (龙 lóng) довольно часто используют в мужских именах.

父慈子孝(fù cí zǐ xiào) – сыновнее благочестие (уважение ребёнком родителей, предков) [3].

Значение этой идиомы напрямую связано с одним из центральных понятий в конфуцианской этике и философии, который является одним из важных компонентов традиционной восточноазиатской ментальности. Согласно трактату «24 примера сыновней почтительности» (二十四孝 – èrshísìxiào), сыновья должны испытывать безусловную любовь к своим родителям, что традиционно считается одной из основ процветания государства. На тему сыновней почтительности есть ещё ряд чэньюй:

恣蚊饱血(Zì wén bǎo xuè) – Кормить собой комаров (Терпеть любые лишения ради спокойствия и комфорта своих родителей);

扇枕温席 (Shàn zhěn wēn xí) – Обмахивать веером изголовье кровати, на которой спит отец (летом) и согревать своим телом его одеяло (зимой) (О безграничной сыновней любви);

行佣供母(Xíng yōng gòng mǔ) – Работать чернорабочим для матери (Помогать матери во всем) [4].

Так же есть ряд идиом, которые связаны с концептом «сын, ребёнок», но не имеют в себе соответствующего иероглифа 子(zǐ).

虎头虎脑(hǔ tóu hǔ nǎo) – голова и мозги тигра (здоровяк, крепыш).

Несмотря на то, что отдельно иероглифы указывают на ум и сообразительность, в данном контексте имеются ввиду хорошо физически развитые дети.

青梅竹马(qīng méi zhú mǎ) – зеленые сливы и бамбуковые лошадки (детские игры, невинная детская дружба).

Под «бамбуковой лошадкой» подразумевается игрушка, с которой раньше развлекались дети: голова лошади, прикреплённая к палке.

黄口小儿 (huángkǒu xiǎoér) – желторотый юнец (молокосос, сопляк).

Этот чэньюй имеет ещё один вариант написания – 黄口孺子 (huángkǒu rúzi). Выражение обычно носит негативный окрас и описывает невежественных юнцов [2].

三灾八难 (sān zāi bā nàn) — три беды, восемь несчастий (обр. о череде несчастий).

Эта идиома применима к людям всех возрастных категорий, но чаще всего к детям, которые часто страдают от различных недугов и болезней.

六尺之孤 (liù chǐ zhī gū) — сирота ростом шесть чи (несовершеннолетний сирота).

Иероглифом 孤 (gū) в древнем Китае описывали человека, потерявшего своего отца, а иероглиф 尺 (chǐ) являлся мерой длины. 6 приблизительно равнялись 144 см – среднестатистический рост ребёнка. Таким образом, эта идиома описывала детей-сирот.

Можно сказать, что идиом, непосредственно имеющих в своем составе концепты «ребенок», «сын» не представлены очень широко. Большинство, так или иначе, связаны с их воспитанием и взаимоотношениями с родителями. Некоторые из них описывают физические или личностные качества детей. Не все из приведённых выше чэньюй регулярно употребляются в разговорной речи, но каждый является частью и отражением китайской культуры.

СПИСОК ИСПОЛЬЗОВАННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ:

1. Войцехович, И.В. Практическая фразеология современного китайского языка: учебник / И.В. Войцехович. – М.: АСТ; Восток–Запад, 2007. – 509 с.
2. Наумова Т.В. Сыновья почтительность (Конфуций о древнекитайской культуре сыновней почтительности как об одной из основ государственного устройства). Дискурс-Пи. – 2004. – Т. 4. – № 1. – С. 26–27.
3. Ниннин Го. Лингвокультурные аспекты китайской фразеологии. Вестник ТГУ. – 2013. – Вып. 2 (118). – С. 166–168.
4. Электронное научное издание «Ученые заметки ТОГУ», 2017, Том 8, № 1(2), С. 117 – 123.

РОЗКРИТТЯ КОНЦЕПЦІЙ «МУЖНІСТЬ» У КИТАЙСЬКИХ ІМЕНАХ

Водолажський Данііл Олексійович, студент 2 курсу

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Науковий керівник: С.С. Наumenko

Ще в книзі змін 易经 звертали увагу, що спочатку треба вказувати прізвище, а вже потім ім'я. Зараз громадяни Китаю мають право обирати або прізвище матері, або батька, частіше другий варіант превалює у повсякденному житті. Найпоширенішими прізвищами є 李, 王, 张, 刘.

Згідно з народними легендами, 李 походить від прізвища одного чиновника з стародавніх часів. У той час 王 набуло популярності через те, що 王 був найменуванням голови держави.

Тепер перейдемо саме до чоловічих імен. Майже ніяких обмежень під час обрання імені не існує, батьки цілком можуть дати своїй дитині таке ім'я, яке їм до вподоби. Існує багато вірувань, що ім'я матиме великий вплив на долю їх дитини, саме тому ми можемо дізнатися, яку долю бажали батьки при народженні. Чоловічі імена часто містять у собі ієрогліфи, що передають назви природних явищ або тварин, що символізують мужність та гострий розум. Сам ієрогліф, що позначає ім'я - 名 поєднує у собі дві графеми: вечір та рот, тобто, коли темно ми повинні дізнатися хто стоїть перед нами. Також варто нагадати, що